

โรงพยาบาลปากพนัง จ. นครศรีธรรมราช

ระเบียบปฏิบัติงาน รหัสเอกสาร : P- ICC - ๐๐๑	เรื่อง : การใช้เครื่องป้องกันร่างกาย		
	เริ่มใช้ : 25 / ๖๓ / ๖๒	แก้ไขครั้งที่ : ๒	จำนวนเนื้อหา : ๖ หน้า

ระเบียบปฏิบัติเรื่อง
การใช้เครื่องป้องกันร่างกาย

ผู้รับผิดชอบ		ลงชื่อ	วัน เดือน ปี
จัดทำโดย	งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	Dr. A. A.	11 ก.ย. ๖2
ทบทวนโดย	คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	จันทรีพร ทนวัน	24 ต.ค. ๖2
อนุมัติโดย	นพ.สมเกียรติ วรยุทธการ	สมเกียรติ วรยุทธการ	24 ต.ค. ๖2

บันทึกการแก้ไข

ฉบับที่	วันที่มีผลบังคับใช้	วันที่ยกเลิก
๑	๔ เม.ย. ๕๗	๖๕/๖๖ / ๖๖
๒	๒๕ / ๖๖ / ๖๖	

สำเนาฉบับที่ :

เอกสารฉบับ

☒

ควบคุม

☐

ไม่ควบคุม

โรงพยาบาลปากพนัง	ฉบับที่ : ๒	หน้า : ๒ / ๖
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC - ๐๐๑	วันที่จัดทำ : ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	
เรื่อง : การใช้เครื่องป้องกันร่างกาย	แผนก : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงาน	
ผู้ทบทวน : คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	ผู้อนุมัติ : นพ.สมเกียรติ วรยุทธการ	

วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกันบุคลากรติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน และป้องกัน contact precaution

ขอบข่าย

ระเบียบปฏิบัตินี้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน อาทิ องค์กรแพทย์ ทุกหน่วยงานในองค์กรพยาบาล งานทันตกรรม งานกายภาพ งานชันสูตร กลุ่มงานเวชศาสตร์ครอบครัวและบริการปฐมภูมิ พนักงานทำความสะอาด

นิยามศัพท์

เครื่องป้องกันร่างกายทางการแพทย์

หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันเมื่อมีความเสี่ยงต่อการสัมผัสเลือด สารคัดหลั่งจากผู้ป่วย เช่น แว่นตา ใช้ป้องกัน ตา mask ใช้ป้องกันปากและจมูก กาวน ใช้ป้องกันลำตัวแขนขา รองเท้า ใช้ป้องกันเท้า

เอกสารอ้างอิง

เอกสารการอบรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล หลักสูตร ๒ สัปดาห์ ปี ๒๕๖๒
ชมรมพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลแห่งประเทศไทย

นโยบาย

บุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานที่เสี่ยงต่อการสัมผัสกับสิ่งคัดหลั่งของผู้ป่วย ต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองอย่างเหมาะสมตามหลักการใช้เครื่องป้องกันร่างกาย มีดังนี้

๑. ใช้เมื่อจำเป็น ใช้เครื่องป้องกันร่างกายเฉพาะในกรณีที่มีข้อบ่งชี้เท่านั้น เมื่อหมดกิจกรรมแล้วให้ถอด
๒. เลือกเครื่องป้องกันให้เหมาะสมแก่งาน เลือกใช้เครื่องป้องกันแต่ละชนิด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ว่าจะป้องกันอวัยวะส่วนใด เช่นการเจาะเลือด ควรสวมถุงมือสะอาด (examination glove)
๓. เลือกขนาดให้พอดี ต้องใช้เครื่องป้องกันร่างกายที่มีความเหมาะสม
๔. เลือกใช้ให้เหมาะกับเศรษฐกิจฐานะ
๕. การหมั่นเวียนและกำจัดอย่างเหมาะสม เมื่อใช้เครื่องป้องกันร่างกายแล้วต้องถอดและล้างทำความสะอาด ทำลายเชื้อหรือทำให้ปราศจากเชื้อ หรือทิ้งถังขยะอย่างถูกต้อง

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC - ๐๐๑	หน้า : ๓ / ๖
เรื่อง: การใช้เครื่องป้องกันร่างกาย	

ความรับผิดชอบ

- งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ กลุ่มงานการพยาบาล จัดทำระเบียบปฏิบัติเรื่องการใช้เครื่องป้องกันร่างกาย
- คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ทบทวนระเบียบปฏิบัติเรื่องการใช้เครื่องป้องกันร่างกาย
- ผู้อำนวยการโรงพยาบาล อนุมัติระเบียบปฏิบัติเรื่องการใช้เครื่องป้องกันร่างกาย

วิธีปฏิบัติในการใช้เครื่องป้องกันร่างกาย

เครื่องป้องกันร่างกาย	ประโยชน์	ข้อบ่งใช้	การจัดการหลังใช้งาน
๑.หมวก	-ป้องกันเส้นผมเจ้าหน้าที่ไม่ให้สัมผัสเลือด สารคัดหลั่งหรือสิ่งสกปรก - ป้องกันรังแค และเส้นผมของผู้สวมปนเปื้อนในสิ่งสะอาด และ -ขนาดพอดีที่จะคลุมผมได้หมด	-ผ่าตัดหรือช่วยผ่าตัด -ปฏิบัติงานอยู่ในสถานที่ที่ต้องการความสะอาด เช่น ห้องผ่าตัด -ขณะปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการทำให้ปราศจากเชื้อ เช่น งานจ่ายกลาง -ป้องกันสิ่งสกปรกกระเด็นใส่ศีรษะ เช่น ชักฟอก พนักงานทำความสะอาด	ทิ้งถังขยะติดเชื้อ
๒.แว่นตา	ป้องกันสิ่งปนเปื้อน เชื้อโรคที่เป็นน้ำหรือละอองไม่ให้กระเด็นหรือฟุ้งเข้าตา - แว่นตาธรรมดา ไม่มีแผงป้องกัน สารน้ำหรือละอองจะเข้าตาได้จากด้านข้างและด้านล่างไม่เหมาะสำหรับเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยง - แว่นตาที่มีแผงกัน แฉกด้านข้างและด้านล่างจะกระชับกับ ใบหน้า ช่วยป้องกันสารน้ำและละอองได้ดี - หน้ากาก (face shield) อาจจะเป็นแผงติดกับกรอบ ใช้สวมศีรษะ ข้อดีคือน้ำหนักน้อย ใส่สะดวก แต่การป้องกันน้ำหรือละอองที่เข้าทางด้านข้างและด้านล่างไม่ค่อยดี	-เหตุการณ์ที่อาจจะมีเลือดกระเด็นเข้าตา เช่น การผ่าตัด การทำคลอด -เหตุการณ์ที่คาดว่าจะมีสารคัดหลั่งฟุ้งเข้าตา เช่น การดูดเสมหะ -เหตุการณ์ที่อาจจะมีละอองฝอยเข้าตา เช่น การกรอฟัน การกรอหรือ เลื่อยกระดูก การปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ ฯลฯ -หลังใช้งานต้องทำความสะอาดทุกครั้ง	หากมองเห็นจุดเลือด หรือสารคัดหลั่งชัดเจน ให้เช็ดด้วยแอลกอฮอล์ ก่อนทำความสะอาดด้วยผงซักฟอก แล้วเช็ดให้แห้ง

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC - ๐๐๑	หน้า : ๔ / ๖
เรื่อง: การใช้เครื่องป้องกันร่างกาย	

เครื่องป้องกัน ร่างกาย	ประโยชน์	ข้อบ่งใช้	การจัดการ หลังใช้งาน
๓.mask	N๙๕ mask - ป้องกันเชื้อโรคในอากาศ (airborne) ซึ่งโรคที่พบบ่อย ได้แก่ วัณโรค อีสุกอีใส - สำหรับเจ้าหน้าที่เท่านั้น	- เมื่อให้บริการผู้ป่วยวัณโรคระยะแพร่เชื้อ อีสุกอีใส - สวมให้กระชับแน่นกับใบหน้า โดยการทำ fit test ทุกครั้ง	ใช้ซ้ำได้กับผู้ป่วยรายเดิม โดยเก็บใส่ซองพลาสติก รูดให้มิดชิด เขียนชื่อไว้ (ราคาแพง)
	Surgical mask - ป้องกันเชื้อโรคที่เป็นฝอยละออง เช่น ไข้หวัดใหญ่ หัด เยอร์มัน คางทูม ไอกรน ไข้กาฬหลังแอ่น ,Bronchitis ,Croup เป็นต้น - ใช้แบบผ้า หรือแบบใยสังเคราะห์ก็ได้	- ให้บริการผู้ป่วยที่สงสัยโรคดังกล่าว - ทำแผล burn หรือดูแลผู้ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ - บุคลากรเป็นหวัด - การปฏิบัติงานในจุดคัดกรอง - การปฏิบัติงานในห้องทดลอง ที่อาจจะมีเลือดสารคัดหลั่ง หรือละอองของสิ่งส่งตรวจกระเด็นเข้าปากจมูก	ทิ้งถังขยะติดเชื้อ
๔.ถุงมือ	-ป้องกันไม่ให้มือเปื้อนเชื้อโรค -ป้องกันไม่ให้เชื้อโรคบนมือแพร่ไปสู่ผู้อื่น - การสวมถุงมือโดยไม่จำเป็น เช่น -การจับต้องผู้ป่วยที่ไม่มีบาดแผล - ไม่เป็นโรคติดต่อ เช่น การจับชีพจร การวัดความดันโลหิต การวัดอุณหภูมิร่างกาย ฯลฯ -การทำงานเอกสารทั้งที่ยังสวมถุงมือ เช่น การเขียนรายงาน การกรอกรายงาน เชื้อที่ติดบนถุงมือจะติดกับเอกสารที่สัมผัส คน ที่จับต้องต่อมาจะติดเชื้อได้ -การไม่ถอดถุงมือเวลาจับหูโทรศัพท์หรือเปิดปิดประตู	-ถุงมือ sterile - ใช้เมื่อหยิบจับเครื่องมือ sterile ทำหัตถการ เช่น เจาะปอด กรณีถุงมือขนาดยาวใช้สำหรับล้างรก หรือผ่าตัดอวัยวะที่อยู่ลึก -ถุงมือ disposable - ใช้กับผู้ป่วย เช่นเมื่อจับต้องผู้ป่วยหรืออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของผู้ป่วยที่มีหรือคาดว่าจะมีเชื้อโรคอันตราย -ถุงมือแม่บ้าน - ใช้กับสิ่งของ เช่น หยิบจับสิ่งสกปรก มีสารพิษ หรือมีเชื้อโรค การทำความสะอาดต่างๆ	ทิ้งถังขยะติดเชื้อ

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC - ๐๐๑	หน้า : ๕ / ๖
เรื่อง: การใช้เครื่องป้องกันร่างกาย	

เครื่องป้องกัน ร่างกาย	ประโยชน์	ข้อบ่งชี้	การจัดการ หลังใช้งาน
๕.เสื้อคลุม	การใช้เสื้อคลุมให้เกิดประโยชน์ในการป้องกันการติดเชื้อ ต้องใช้อย่างถูกต้อง คือ การใช้เสื้อคลุม ๑ ตัวต่อการดูแลผู้ป่วย ๑ คน เท่านั้น	- เมื่อจะสัมผัสกับสิ่งที่มีเชื้อโรค เช่น การอุ้มเด็กที่มีแผลพุพองตามตัว - เพื่อป้องกันเชื้อโรคแพร่สู่ผู้ป่วย เช่น การทำผ่าตัด ทำคลอด ฯลฯ	ทิ้งถังผ้าเปื้อน
๖.ผ้ากันเปื้อน	ส่วนใหญ่ทำด้วยพลาสติก อาจจะ เป็น ชนิดที่ใช้ครั้งเดียวทิ้งหรือชนิดที่ซักล้างนำมาใช้ใหม่ได้การเลือกที่จะใช้ชนิดใดขึ้นกับเศรษฐกิจฐานะ โดยทั่วไปชนิดที่ใช้ครั้งเดียว จะมีราคาสูงกว่า	ใส่ผ้ากันเปื้อนทับเสื้อผ้าที่สวมอยู่ เช่น ขณะ เย็บแผลผู้ป่วยเด็ก เลือดอาจจะซึมผ่านเสื้อคลุมถูกผิวหนังได้เสื้อคลุมได้ หรือ ใส่ขณะล้างของสกปรก	-ชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ทิ้งในถังขยะติดเชื้อ -ชนิดใช้ซ้ำ ซักด้วยผงซักฟอกผึ่งให้แห้ง
๗.รองเท้าบูท	ใส่เพื่อป้องกันสิ่งสกปรกสัมผัสเท้า	การทำคลอด การขนย้ายขยะติดเชื้อ	- ทำความสะอาดด้วยผงซักฟอกผึ่งให้แห้ง - ถ้าเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งให้นำไปแช่ในน้ำยาไฮโปคลอไรท์ ๐.๕% นาน ๓๐ นาทีก่อนนำไปล้างทำความสะอาด

ตัวชี้วัด อุบัติการณ์ใช้เครื่องป้องกันร่างกายไม่เหมาะสม ๐ ครั้ง
 การประเมินผล โดยการสังเกต เดือนละ ๑ ครั้ง

